

הייה כפי שהנך מתוך: איך לאהוב ילד – פנימייה

מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים כרך א, עמ' 117-118
תרגום: אורי אורלב

הייה כפי שהנך – חפש את דרךך אתה. הפך את עצמך לפני שתחפש להפוך לילדים. מסור לעצמך דין וחשבון למה אתה עצמך מסגל, לפני שתתחיל לתחום תחומים לזכויותיהם וחובותיהם. מבין כלם, גם אתה ילד, וחובה עליך, בלתי להפוך לחנכו ולהשפילו.

להניח שהפדגוגיה היא מדע על הילד ולא מדע על האדם – זאת אחת השגיאות המרגיזות ביותר.

ילד תוקפני בהתפרצותו – הפך, מבגר בהתפרצותו – הרג. מילד טוב לב הוציאו במרמה צעצוע, ממבגר הוציאו במרמה חתימה על שטר. ילד קל דעת, במקום לקנות מחברת בעשיריה שנתנו לו, קנה ספריות. מבגר הפסיד בקלפים את כל רכושו. אין ילדים – יש בני אדם; ורק לוח המשגים שלהם שונה, שונה מאגר הנסיונות, שונים הדחפים ומשחק הרגשות. זמר – אנחנו לא מכירים אותם.

לא בשלים!

שאל איש זקן, גם בשנות הארבעים לחיך אתה עדין לא בשל בעיניו. אכן, מעמדות חברתיים שלמים הם לא בשלים, כי חלשים, עמים שלמים זקוקים לאפוסטרופיות זרה – גם הם לא בשלים, כי אין להם תותחים.

הייה מי שהנך והתבונן היטב בילדים בזמן שהם יכולים להיות מי שהנך. התבונן – ואל תתבע. כי לא תכריח ילד תוסס ומתגרה שיהיה מרפז ושקט; ילד חשדן וזעוף לא יעשה גלוי-לב ושופך את לבו; ילד שאפתן וסרבו לא יהיה נוח ונכנע.

ואתה עצמך?

אם לא נחנת בהופעה מרשימה וחוזה חזק, לשווא תשתדל בקול רועם להסות את המלח החבוה. יש לך חיוך טוב ומבט סבלני – אל תדבר כלל, אולי ירגעו בעצמם? חפש את דרךך אתה.

אל תתבע מעצמך להיות תכף ומיד מחנך רציני, בשל, עם פנקסנות פסיכולוגית בלב ותקנון פדגוגי בלאש. יש לך בן-בית נפלא, קוסם – הנעורים, ואתה מזמן אליך רטון עובר-בטל - הנסיון.

